

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.III.20.771/2017/3.szám

A Szegedi Ítéltábla a **felszámolószervezet neve** felszámoló (felszámolóbiztos: **felszámolóbiztos neve, felszámoló székhelye**) által meghatalmazott Ügyvédi Iroda (ügyintéző: Dr. J. Nagy Viktóriaügyvéd) által képviselt **felperes neve „f.a.” felperes székhelye** szám alatti székhelyű felperes által – a Dr. Sasi Istvánügyvéd által képviselt **alperes neve, lakcíme** szám alatti állandó lakos alperes ellen gazdasági társaság vezetője felelősségének megállapítása iránti perében a Szolnoki Törvényszék 2017. január 16. napján kelt 5.P.20.634/2016/12. sorszámú ítélete ellen az alperes által 15. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta az alábbi

Í T É L E T E T:

Az elsőfokú bíróság ítéletét **megváltoztatja** és a keresetet elutasítja.

Mellőzi az elsőfokú bíróság ítéletének az alperest a felperes javára elsőfokú eljárási költség, valamint az államnak fizetendő elsőfokú eljárási illeték fizetésére kötelező rendelkezéseit.

Kötelezi felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 25.000,- (Huszonötezer) Ft első- és 20.000,- (Húszezer) Ft másodfokú eljárási költséget.

A felperes köteles megfizetni az államnak az adóhatóság felhívása szerint 36.000,- (Harminchatezer) Ft elsőfokú és 48.000,- (Negyvennyolcezer) Ft másodfokú eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S

A felperes 2009.11.03. napján alakult, melynek cégjegyzésre jogosult tagja és képviselője (ügyvezetője) alakulásától kezdődően az alperes.

A felperes a 2012.06.28. napján tartott taggyűlésén társasági szerződését akként módosította, hogy 2012.11.11.-i hatállyal jegyzett tőkéjét apport keretében 80.000.000,- Ft-tal, összesen 81.000.000,- Ft-ra emelte fel. A tőkeemelésben szereplő 80.000.000,- Ft értékű apport egy passzívház építési technológia, ún. **technológia neve** rendszer.

A felperes közzétett éves beszámolójában az immateriális javak soron 2012. évben 85.000.000,- Ft, 2013. évben 80.086.000,- Ft, míg 2014. évben 0 Ft összeg szerepelt.

A 2013.09.13. napján előterjesztett kérelem alapján az Szolnoki Törvényszék 2014.01.14. napján kelt 5.Fpk.16-13-000379/8. sorszámú végzésével állapította meg a felperes fizetéseképtelenségét és rendelte el felszámolását. Az elsőfokú bíróság végzését a Szegedi Ítéltábla 2014.11.27. napján kelt Fpkf.III.30.458/2014/6. sorszámú végzésével hagyta helyben. A felperessel szembeni felszámolás kezdő időpontja 2015.01.12. napja.

Az adós felszámolási eljárásába bejelentett hitelezői igények összege 45.971.594,- Ft.

A 2014. év során az alperesnek, mint a felperes törvényes képviselőjének tudomása volt a 80.000.000,- Ft mértékű apport leselejtezéséről, a felperes könyveiből való kivezetéséről.

A felperes kereseti kérelmében a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése alapján annak megállapítását kérte, hogy az alperes, mint a felperes ügyvezetője a cég fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének bekövetkezését követően ügyvezetői feladatait nem a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján látta el és ezáltal a felperes vagyona 80.000.000,- Ft összeggel csökkent. A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet időpontja tekintetében előadta, hogy az szükségszerűen megelőzi a fizetéseképtelenség bekövetkeztének időpontját, melyet a Szolnoki Törvényszék 2014.01.14. napján 5.Fpk.16-13-000379/8. sorszámú végzésével a 2013. szeptember 13. napján előterjesztett felszámolási kérelem alapján állapított meg. Alperes mint a felperes ügyvezetője tudomással bírt a felszámolási kérelem előterjesztéséről, arra ugyanis nyilatkozatot tett. Az alperes, mint a felszámolás alatt lévő felperes törvényes képviselője olyan időpontban selejtezte le a korábban apportként bevitt 80.000.000,- Ft értékű know-howt, amikor már a felperessel szembeni felszámolási kérelem benyújtásáról tudomással bírt. A mérlegekből tudomása lehetett a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetről, illetőleg a követelésállományról. Ezért magatartása a hitelezők érdekeivel ellentétes. A lesejtezés, a társaság könyveiből a know-how kivezetése a hitelezői érdekekkel ellentétes magatartás a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően. A vagyonelem könyvekből történő kivezetését a 2014. évre vonatkozóan a csatolt főkönyvi kivonat igazolja, mert a 2013. december 31.-i fordulónapi mérlegben még szerepelt, azonban a 2014. december 31. napi fordulónappal elkészített mérlegben már nem.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte, annak jogalapját, összesszerűségét, valamint a felperes keresetindítási jogát is vitatta. Előadta, magatartása megfelelt az alkotmányossági és egyéb jogszabályi céloknak, állította, az alperes működtetéséért mindent megtett, személyes kötelezettségvállalást is, és mint vezető a felperestől jövedelemben nem részesült. Nem vitatta, hogy az immateriális és befektetett eszköz értéke 80.000.000,- Ft-ban került megjelölésre, amely megfelel a piaci értéknek. Előadta, hogy a felperes és az ügyvezető helyzete, magatartása ismert volt, bármely mérlegelési szempontonál ismert volt a szellemi termék jellegzetessége is a hitelezők körében. A befektetett eszközök fogalmának megfelelt figyelembe véve azt is, hogy az a felszámolási eljárás keretébe nem tartozik, mert a felszámolást elrendelő végzés közzétételének napja irányadó a meglévő vagyon tekintetében.

Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy az alperes mint a **felperes neve** ügyvezető igazgatója, a cég fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének bekövetkezését követően ügyvezetői feladatait nem a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján látta el, és ezáltal a társaság vagyona 80.000.000,- Ft-tal csökkent.

Rögzítette, nem volt vitatott, hogy a felperesi gazdasági társaság 2012. június 28. napján kelt társasági szerződés módosítás keretében 2012. július 11. napi hatállyal felemelte a társaság jegyzett tőkéjét apport keretében 80.000.000,- Ft-tal, valamint az sem, hogy 2014. év során a felperesi társaság a rendelkezésre bocsátott apportot, mint vagyoni értékű jogot lesejtezte, az a felperesi társaság könyveiből kivezetésre került.

Vizsgálta a Cstv. 33/A. §-ában írt törvényi feltételek fennálltát. Megállapította, hogy ezen törvényhely meghatározza a perindításra jogosultak körét, így a hitelezők mellett arra a felszámoló is jogosult. Hangsúlyozta, annak megítélése, hogy a képviselő tevékenysége a hitelezői érdekekkel ellentétes volt-e, illetőleg milyen mértékű vagyonsökkenés hozható összefüggésbe tevékenységével, bonyolult gazdasági kérdés. Ezért az ilyen típusú perben általában könyvszakértői bizonyítással kell tisztázni, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet mikor áll be, és ezt követően milyen gazdasági események történtek, milyen vezetői magatartás felel meg a hitelezői

érdekek védelmének, továbbá meg kell állapítani a jogellenes vezetői magatartással kapcsolatos vagyonsökkenés pontos mértékét is.

A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztének időpontjának megállapítására szakértőt nem rendelt ki, mert a felperes jogi képviselője ennek időpontját 2014. január 14. napjában határozta meg, mely megegyezik a Szolnoki Törvényszék felszámolási ügyben hozott határozat időpontjával. Így ez a nap nem a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet időpontja, hanem a fizetéseképtelenség megállapítása időpontjaként értékelhető. Tény, hogy a 2013. december 31. fordulónapi mérlegben még szerepelt az adós vagyonában 80.000.000,- Ft értékben a know-how vagyoni értékű jog, a 2014. december 31. fordulónapi mérlegben már nem, ezért ebben az évben került sor a bevitt apport leselejtezésére. A vagyonsökkenés mértékeként elfogadta a felperes által megjelölt 80.000.000,- Ft-ot, figyelemmel arra, nem vitásan ilyen összegben került sor az apport bevitelére, illetőleg a későbbiekben leselejtezésére is. Az apport értéke vonatkozásában a felszámoló nyilatkoztatta a törvényes képviselőt a felszámolási eljárás során, aki előadta, azt a felperes akkori könyvelője állapította meg, de ez érték magasabb volt 80.000.000,- Ft-nál. Ezen túl a per során az alperes jogi képviselője útján is azt a nyilatkozatot tette 2016. november 2. napján kelt levelében, hogy az ügyvezetőtől 80.000.000,- Ft-ban került megjelölésre az immateriális és befektetett vagyon értéke, amely megfelel a piaci értéknek. Mindezek alapján osztotta a felperes álláspontját, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően az alperes ügyvezetője azzal, hogy a társaság a gazdálkodó szervezet vagyonát, az apportot leselejtezte, ügyvezetői feladatait nem a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján látta el, és erre tekintettel az alperes felelősségét a kereseti kérelemmel egyezően állapította meg.

Az elsőfokú bíróság ítélete elleni fellebbezésében az alperes az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatásával a kereset elutasítását, annak hatályon kívül helyezését és a bizonyítási eljárás megismétlését kérte. Álláspontja szerint felelősségének megállapítása anyagi és eljárási okokból is megalapozatlan.

Eljárási okként arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság döntően a felperes jogszabálysértése (tárgyalási időköz be nem tartása) miatt hozott ítéletet, ezen mulasztást is neki felröví. Az elsőfokú bíróság eljárása nem felel meg a jogszabályoknak, ezt megerősíti az alkotmánybírósági határozat szerint őt megillető jogbiztonság figyelmen kívül hagyása és köztudomású természeti események felmerülte. Anyagi jogi tekintetben is megalapozatlan az elsőfokú ítélet, mert tényállás megállapítására nem került sor, az összes körülmény értékelésére, az összecszerűség tisztázására sem.

Hangsúlyozta, hogy a szellemi tulajdonát képezte a know-how, de annak jogi tartalmát az elsőfokú bíróság nem jelölte meg (átruházás, felhasználási engedély, visszavonási jog stb.), továbbá megemlítette **hitelező neve** hitelező bejelentését, mint felszámolást indító személyt a körülmények ismertetése nélkül. Ezekre tekintettel a tényállás hiányos. A jogalkotó a felperes pénzügyi helyzetének alakulására és vizsgálatára helyezte a hangsúlyt. Hivatkozott a felperes felszámolását kezdeményező hitelezővel kapcsolatosan csatolt okiratokra és arra, hogy **hitelező neve** hitelező által ígért kölcsön elmaradása hozta felperest kényszerhelyzetbe.

Felelőssége megállapításához a vezető jogellenes magatartása szükséges, amely az egész időszak alatt nem merült fel. Intézkedései során pl. fejlesztéshez telekvásárlás, magánvagyon felajánlás, és szellemi tulajdon felajánlása stb. mellett felelőssége nem állapítható meg. Nyilvánvaló, hogy szükséghelyzetben került sor a találmány hasznosítására is, mint jogszerű eljárásra ennek minden bejelentési kötelezettsége mellett. Az elsőfokú bíróság az okozati összefüggést sem tárta fel, megállapítása okirattal pl. számla hiányában nem tisztázott összegek kerültek megjelölésre **hitelező neve** hitelezőnél azzal, hogy minden hitelező egyébként tudta, ismerte a szellemi tulajdon meglétét és jelentőségét, így nem merült fel jogellenesség. Hivatkozott arra is, hogy a többi hitelező vonatkozásában sincs pontos tényállás és összegmegjelölés, mivel a hitelezői igényt megelőzően

már történt részükre anyagi kielégítés (önkéntes lefoglalás stb.). Előadta, már becsatolta a felperes helyzetét meghatározó és **hitelező neve** ügyvéddel való megbízási szerződést, melynél kétszer 25.000.000,- Ft-os ígértet került rögzítésre az alperes személyes tulajdonát külön is védelemben részesülő **technológia neve** rendszer teljes körű kifejlesztésére, melyet az ügyvéd nem teljesített az ügyvédi közvetítés jogellenessége miatt. A találmányi rendszer értékét (felhasználási lehetőség) nevezett közvetítő külön is meghatározta eljárásai között. Ezzel kapcsolatosan külön szakértői véleményezést és kiajánlást tett később, melynél az érték nem volt vitatott. Nyilvánvaló, hogy az ügyvéd által ígért hitelezés elmaradása a tulajdonost és a kft.-t egyaránt rendkívül nehéz helyzetbe hozta, kényszerhelyzetbe került. A hitelező 5.000.000,- Ft, majd 1.000.000,- Ft összegű hitelt nyújtott, melyet közjegyzői iratba foglaltak, ugyanakkor túlbiztosítás és garanciális (közjegyzői ténytanúsítvány utáni végrehajtás) vállalt hitelező, majd minden kötelezettséget félretéve indított végrehajtásokat. Ennél ugyancsak jogszerűtlenül beállította magánokirati, majd ismeretlen ügyvéd áfás összegét stb. minden igazolás és számla nélkül. A hiteles, aggálytalan adatok a felperesre vonatkozóan és nevezett hitelező által a közjegyzői eljárásban megtalálhatók a ténytanúsítványban, de ezt ezen hitelező jogszerűtlenül kikerülte. Vélhetően most is a vállalt közokirat ténytanúsítványa és számla nélküli az igénye. A felszámoló nem szerezte be ezen valós adatokat törvényi kötelezettség ellenére, továbbá nem kérte meg a számlákat sem tőle (Cstv. 46. § megsértése). Az elsőfokú bíróság kötelezettsége lett volna, hogy a Pp. 3. § (6) bekezdése alapján alperes megismerési lehetőségének biztosítása, továbbá, hogy azokra nyilatkozatot teghessen. Az összecszerűség megállapítása a felszámoló (felperes) kötelezettsége.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte. Előadta, **hitelező neve** a felszámolási eljárást megindító hitelező, akinek a bíróság által jogerősen megítélt követelése áll fenn felperessel szemben, melynek okán a felszámoló jogszerűen járt el hitelezői igényének nyilvántartásba vételekor, mely eljárás egyebekben nem része jelen peres eljárásnak. A Cstv. 33/A. §-a szerinti bizonyítási kötelezettségét teljes körűen teljesítette, hogy az alperes állításával ellentétben további visszatartott iratokkal nem rendelkezik, valamennyi irat csatolásra került az eljárás során a keresetlevél részeként.

A fellebbezés **alapos**.

Az ítélet tábla álláspontja szerint az alperes eljárásjogi jogszabálysértésre való fellebbezési hivatkozása téves. Az iratokból megállapíthatóan az elsőfokú bíróság az első tárgyalást 2016. május 23. napján kelt 2. sorszámú végzésével 2016. szeptember 19. napjára a tárgyalási időköz megtartásával tűzte ki. A tárgyalási időköz vonatkozásában ugyanis a Pp. 125. § (2) bekezdése tartalmazza azt a rendelkezést, hogy a tárgyalást úgy kell kitűzni, hogy a keresetlevélnek az alperes részére való kézbesítése a tárgyalás napját legalább 15 nappal megelőzze. Ezt a tárgyalási időközt az elnök sürgős esetben megrövidítheti. Az első tárgyalást követő ún. folytatólagos tárgyalást illetően a Pp. 142. § (2) bekezdése azt a rendelkezést tartalmazza, hogy ha az ügy körülményei azt nem zárják ki, azt úgy kell kitűzni, hogy az az elhalasztott tárgyalás napját követően legkésőbb négy hónapon belül megtartható legyen. Ezen törvényi rendelkezésből következően tehát a Pp. csak az ügyben tartott első tárgyalásra vonatkozóan tartalmaz előírást az ún. tárgyalási időközre. Azt az alperes sem vitatta fellebbezésében, hogy az első tárgyalás vonatkozásában a tárgyalási időköz megtartásra került, amely egyébként megállapítható abból is, hogy az elsőfokú bíróság idéző végzését az alperes személyesen vette át 2016.06.15. napján. Mindebből következően alaptalan az alperes hivatkozása arra, hogy az elhalasztott 2017. január 13. napján tartott ún. folytatólagos tárgyalás vonatkozásában az elsőfokú bíróság a tárgyalási időközt nem tartotta meg, annak megsértésével rekesztette be a tárgyalást és hozott ítéletet.

Az ítéletábra az ügy érdemében, az anyagi jogi jogsértést illetően az alperes fellebbezését megalapozottnak találta, mert a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésében az alperes vezetői felelőssége körében az annak alapjául szolgáló konjunktív törvényi feltételek maradéktalanul – az elsőfokú bíróság álláspontjától eltérően – nem állapíthatók meg.

Ha a jogi személy tagja, vezető tisztségviselője a jogi személy tevékenységi körében jár el és ilyenkor a jogi személlyel szerződéses vagy szerződésen kívüli jogviszonyban álló harmadik személynek érdeksérelmet okoz, a polgári jogi felelősség jogkövetkezményei általában a jogi személlyel szemben alkalmazhatók.

Más a helyzet akkor, ha a külön jogszabály szankciós jelleggel átviszi a felelősséget a tagra, vezető tisztségviselőre. Ebben az esetben a tag, vezető tisztségviselő a deliktuális kárfelelősség feltételei szerint felel a felróható magatartással okozati összefüggésben keletkező vagyoni hátrányért.

A gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (Gt.) 30. § (2) bekezdése szerint a vezető tisztségviselők a gazdasági társaság ügyvezetését az ilyen tisztséget betöltő személyektől általában elvárható gondossággal, a gazdasági társaság érdekeinek elsődlegessége alapján kötelesek ellátni. A (3) bekezdés úgy rendelkezik, hogy a gazdasági társaság fizetéseképtelenségével fenyegető helyzet bekövetkeztét követően a vezető tisztségviselők ügyvezetési feladataikat a társaság hitelezői érdekeinek elsődlegessége alapján kötelesek ellátni. Külön törvény e követelmény felróható megszegése esetére – ha a gazdasági társaság fizetéseképtelenné vált – előírhatja a vezető tisztségviselő hitelezőkkel szembeni helytállási kötelezettségét.

A Gt. hivatkozott 30. § (3) bekezdése továbbfejlesztette a vezető tisztségviselőre irányuló korábbi felelősségi szabályokat és a korlátolt felelősség speciális áttörésével a „jogszerűtlen gazdálkodásért” való felelősség (wrongful trading) intézményét honosította meg annak érdekében, hogy a társaság ügyvezetését csődközel helyzetben visszatartsa a hitelezői érdekeket sértő magatartásoktól. A hitelezővédelmi tényállás beiktatását az indokolta, hogy a felelősen gazdálkodó üzletembertől elvárható, hogy az irányítása alatt álló céget a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezte esetén úgy működtesse tovább, hogy a hitelezők esélyét követeléseik behajtására ne veszélyeztesse. Ilyen esetben az ügyvezetőnek – ha nem kezdeményezi a csődeljárást, illetve felszámolási eljárást – minden intézkedésével arra kell törekednie, hogy a hitelezők követelésükhöz hozzájussanak.

A fenyegető fizetéseképtelenség bekövetkezte esetén az ügyvezetők marasztalásának lehetőségét – mint a Gt. 30. § (3) bekezdésben hivatkozott külön törvényi rendelkezést – a 2006. évi VI. törvény iktatta be a Cstv. rendelkezései közé akként, hogy az igényérvényesítés két lépcsőben történhet, először megállapítási kereset (Cstv. 33/A. §), majd annak eredményessége után külön marasztalási kereset előterjesztésével (Cstv. 63. § (3) bekezdés). A 2006. évi VI. törvényhez fűzött miniszteri indokolás hangsúlyozta a vezető (polgári jogi) kártérítési felelősség speciális jellegét. Ez egyrészt az igényérvényesítésnek a törvényben szabályozott általánostól eltérő módjában nyilvánul meg és abban, hogy a megállapítási perben kell tisztázni a felelősség megállapításához szükséges tényállást mind a jogalap, mind az összecszerűség tekintetében, ami a hitelezői érdekeket sértő a vezetői magatartással okozati összefüggésben a társaság vagyonában bekövetkezett csökkenés mértékét jelenti. A vezető tisztségviselő felelősségének megállapítása alapján a végleges marasztalásra csak akkor kerülhet sor, ha fedezet hiányában az adós vagyonából valóban nem történik meg a hitelezői igények kielégítése. A vezető tisztségviselőkkel szemben tehát csak a felszámolási eljárás befejezése után lehet marasztalási igényt érvényesíteni (1/2003. Polgári Jogegységi Határozat III/b. pont)

A vezető tisztségviselő felelőssége nem járulékos jelleggel az alapjogviszonyért áll fenn, tehát a vezető tisztségviselő nem ugyanazon követeléséért, ugyanazon a jogcímen felel, mint az adós gazdálkodó szervezet (azaz nem a Kúria 1/2007. számú Polgári Jogegységi döntésében foglaltak szerinti mögöttes felelős), hanem a vezető tisztségviselő sui generis deliktuális kártérítés címén felel

az alapjogviszonytól elkülönült, felróható magatartásával összefüggésben az adós vagyonában keletkező vagyoni hátrányért, kárért.

A Cstv. 33/A. §-a kártérítési tényállásának alapja tehát a hitelezői érdekekkel ellentétes ügyvezetői tevékenység (jogellenes magatartás) és az ügyvezető ezen magatartásával okozati összefüggésben az adós vagyonában keletkezett károsodás (vagyoncsökkenés).

A Cstv. 33/A. §-a 2006.07.01. napjától került beiktatásra, ez a kárfelelősség csak az ezt követően kezdeményezett felszámolási eljárások esetén teszi lehetővé a vezető tisztségviselő magatartásának vizsgálatát, még pedig azon magatartások tekintetében, melyeket a vezető 2006.07.01. napját követően fejtett ki. Bár a vezető tisztségviselőre vonatkozó kárfelelősségi szabályt (Cstv. 33/A. §, illetve 63. §) a jogalkotó többször módosította, ezek azonban csak kisebb módosításokat jelentenek. Jelen ügyben a felszámolási kérelem beadására tekintettel (2013.09.13.) a 2006. évi VI. törvénnyel beiktatott, és a 2011. évi CXCVII. törvénnyel módosított, 2012.03.01. napja után indult eljárásokban hatályos szövegű Cstv. 33/A. § alkalmazandó (ez után a marasztalási kereset a Cstv. 33/A. § (6) bekezdése szerint indítandó).

A Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerint a hitelező vagy – az adós nevében – a felszámoló a felszámolási eljárás ideje alatt keresettel kérheti a bíróságtól (6. §) annak megállapítását, hogy azok, akik a gazdálkodó szervezet vezetői voltak a felszámolás kezdő időpontját megelőző 3 évben, a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően ügyvezetési feladataikat nem a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján látták el, és ezáltal a gazdálkodó szervezet vagyona csökkent, vagy a hitelezők követeléseinek teljes mértékben történő kielégítését megghiúsították, vagy elmulasztották a környezeti terhek rendezését. A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezte az az időpont, amelytől kezdve a gazdálkodó szervezet vezetői előre látták, vagy ésszerűen előre láthatták, hogy a gazdálkodó szervezet nem lesz képes esedékességgel kielégíteni a vele szemben fennálló követeléseket.

A (3) bekezdés szerint mentesül a felelősség alól az (1) bekezdésben említett vezető, ha bizonyítja, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően az adott helyzetben az ilyen tisztséget betöltő személytől elvárható valamennyi intézkedést megtette a hitelezői veszteségek elkerülése, csökkentése, továbbá az adós gazdálkodó szervezet legfőbb szerve intézkedéseinek kezdeményezése érdekében. Amennyiben a vezető a felszámolás kezdő időpontját megelőzően nem tett eleget az adós éves beszámolója (összevont, konszolidált éves beszámolója) külön jogszabályban meghatározott letétbe helyezési és közzétételi kötelezettségének, vagy nem teljesíti a 31. § (1) bekezdés a) – d) pontja szerinti beszámolókészítési, irat és vagyonátadási, továbbá tájékoztatási kötelezettségét a hitelezői érdekek sérelmét vélelmezni kell.

Bár a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti ún. megállapítási keresetet a hitelező – vagy a felszámoló – a felszámolási eljárás ideje alatt indíthatja, azonban az nem egyetlen hitelező érdekét szolgálja, hanem ún. perbizomány, így ha a kereset alapos, akkor a Cstv. 33/A. § (6) bekezdésében foglaltak alapján bármely hitelező a jelen perben megállapított vagyoncsökkenés erejéig az alperessel szemben marasztalási keresetet indíthat. Ebből a törvényi rendelkezésből következően jelen per megindítására a felszámoló jogosult volt.

A Cstv. 33/A. § (1) bekezdése alapján a felperest terheli a bizonyítás a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztének időpontját, a hitelezői érdekekkel ellentétes alperesi vezetői magatartás, és az ezzel okozati összefüggésben az adós vagyonában bekövetkezett vagyoncsökkenés mértékét illetően, míg ezt követően az alperesi vezetőt megilleti a bizonyítás lehetősége a kimentés (Cstv. 33/A. § (3) bekezdés) körében (ÍH2012/91. számú jogeset).

Elsődlegesen tehát a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet időpontját kellett vizsgálni.

Ahogy az ítélőtábla már korábbi döntéseiben is (Gfv.III.30.173/2015/3.) rámutatott, a fenyegető fizetéseképtelenség nem azonos a Cstv. 27. § (2) bekezdésében szabályozott fizetéseképtelenséggel. Ez utóbbi pénzforgalmi szemléleten alapul, ha az ott szabályozott bármely feltétel megvalósul, akkor az adós függetlenül fizetési szándékától, képességétől, tényleges vagyonától, fizetéseképtelennek minősül, ellene felszámolási eljárás indítható. Fenyegető fizetéseképtelenség esetén nem az a döntő, hogy van-e az adósnek olyan tartozása, amely alapján a Cstv. 27. § (2) bekezdése szerint – arra irányuló kérelem esetén – fizetéseképtelennek minősül, hanem lényeges az, hogy az adós a tartozását esedékességgel képes-e megfizetni. Ha igen, de egyéb – pl. gazdasági – okból nem akarja a kötelezettség kiegyenlítését, a fenyegető fizetéseképtelenség még nem áll fenn, ebben az esetben azonban ellene felszámolási eljárás kezdeményezhető. Ha azonban a tartozás megfizetésére az esedékességgel azért nem képes, mert nincs elegendő pénzeszköze, akkor bekövetkezik a fenyegető fizetéseképtelenség. Ha ezt a gazdálkodó szervezet vezetői előre látták vagy ésszerűen előre láthatták, ettől az időponttól kezdve a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerint – a felszámolás megindításától, mint feltételtől függően – beáll felelősségük a hitelezőkkel szemben. A tartozás esedékességgel történő kielégítésének képessége likvid pénzeszköz meglétét feltételezi, vagyis nem elegendő, ha az adós teljes vagyona – készpénzzé konvertálása (váltása) esetén – egyébként fedezetet nyújtana a tartozások kielégítésére. A hangsúly tehát az esedékességgel történő kielégítésen van, az adós képviselőinek folyamatosan figyelemmel kell követniük a cég esedékes, lejárt tartozásait (cash flow kimutatását).

A kifejtettek szerint tehát lényeges kérdés volt a perben a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztének pontos időpontja, mert ettől az időponttól kifejtett ügyvezetői magatartás szolgálhat alapul a Cstv. 33/A. §-ban szabályozott felelősség megállapítására.

A felperesi adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete a csatolt mérlegadatokat szerint már 2013. január 1. napjától fennáll, mert rövid lejáratú kötelezettségei (36.700.000,- Ft) a likvid tételek pénzeszközeit (327.000,- Ft) többszörösen meghaladták. Ez a helyzet a 2014. január 1. napján is fennállott, mert pénzeszközzel az adós egyszerűsített éves beszámolója szerint nem rendelkezett, rövidlejáratú kötelezettsége pedig 23.125.000,- Ft volt (1/F/10.).

Mindezt megerősíti, hogy a felperessel szemben a fizetéseképtelenség megállapítása iránti kérelem 2013.09.13. napján került előterjesztésre, melynek folytán a Szolnoki Törvényszék 5.Fpk.16-13-000379/8. sorszámu végzésével 2014.01.14. napján állapította meg a felperes fizetéseképtelenségét és rendelte el felszámolását. Mindezekből az is következik, hogy a felperes 2014. évben már fizetéseképtelen volt.

Ezt követően vizsgálendő az adós vagyonsökkenését eredményező vezetői magatartás. A Cstv. 33/A. §-a szerinti vezetői felelősség megállapítása során a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet után kifejtett vezetői magatartások vizsgálhatóak, ezért a Cstv. 33/A. §-a szerinti felelősséggel összefüggésben annak nincs relevanciája, milyen okból került a felperesi adós fizetéseképtelen helyzetbe.

A felperes vagyonsökkenést vezetői magatartásként az alperes által a know-how – a passzív ház építési technológia - felperesi könyvekből történő leselejtezését, kivezetését jelölte meg. A felperes által megjelölt ezen vagyonsökkenést okozó magatartás a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően történt, mert azt az alperes maga sem vitatta, hogy a 2014.12.31-i fordulónappal készült mérlegben a passzív ház építési technológia már nem szerepelt, amit azzal indokolt, hogy az „a felszámolás miatt okafogyottá vált”, azaz értékét veszítette. Ezért érdemben azt kellett megvizsgálni, hogy a know-how, mint szellemi termék leselejtezése, felperesi könyvekből történő kivezetése a felperesi gazdasági társaságnál vagyonsökkenést okozott-e vagy sem.

Helyesen hivatkozott arra az alperes, hogy a know-how vagyoni értékű jog, a Ptk. 87. § (2) bekezdése szerinti külön jogszabály hatálya alá nem tartozó szellemi alkotás, vagyoni értékű

gazdasági, műszaki, szervezési ismeret és tapasztalat. A know-how tehát vagyoni értéket képvisel, ellenérték fejében átruházható, forgalomképes, a tag nem pénzbeli betétként a társaság rendelkezésére bocsáthatja (GK 52. számú állásfoglalás).

Ez a gazdasági, műszaki ismeret, tapasztalat jelen esetben egy házépítési technológiára vonatkozott, amely az apportálás révén a felperesi gazdasági társaság tulajdona lett, ennél fogva az azzal kapcsolatos rendelkezési jog a felperesi adóst, mint tulajdonost illeti meg.

Az apportot rendelkezésre bocsátó tagok szerint – az alperes által sem vitatottan – annak értéke az apportáláskor 80.000.000,- Ft volt.

Nem vitás a per adataiból, hogy ez az apport a felperes 2013.12.31-i fordulónappal készült mérlegében még szerepelt, azonban a 2014.12.31-i fordulónappal készült mérlegben már nem. Utóbbi a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően készült.

Az adós tulajdonát képező know-hownak azonban csak működő gazdálkodó szervezetnél van értéke. A felperes azonban felszámolás alá került, tevékenységét nem folytatja, ezért ezt a know-how-t sem tudja alkalmazni.

Tény, hogy az alperesi vezető tisztségviselő ezt az apportált vagyonelemet a 2014. évi mérlegből kivezette, de arról felperes sem nyilatkozott, hogy azt bármilyen módon elidegenítette, az alperes pedig kifejezetten úgy nyilatkozott, hogy annak értékesítése nem történt meg (3. sz. jkv.). Ezért ez az ismeret továbbra is a felperesi adós rendelkezésére áll, vagyonának része. Az erre – a know-how-ra - vonatkozó anyagot (annak leírását) maga a felszámoló csatolta keresetlevele mellékletként. Önmagában pedig attól, hogy alperes a felperes könyveiből a know-how-t az adós kivezette, az adós tulajdonát képezi továbbra is, és az a piacon a szintén házépítési tevékenységet folytató személyek körében még értéket képviselhet.

A Számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 12. § (1) bekezdése írja elő a gazdálkodó szervezetek számára a könyvvézetési kötelezettséget a gazdálkodó tevékenysége során előforduló a vagyoni, pénzügyi, jövedelmi helyzetére kiható gazdasági eseményekről. Ugyan értékesítés nem történt, de az ügyvezető helyesen járt el, amikor a Szvt. 15. § (3) bekezdésében foglaltak szerinti valódiság elvét is figyelembe vette, és a felszámolással fenyegető helyzetben a know-how értékét már nem az apport értékében találta megállapíthatónak.

Miután a felszámoló csatolta a know-how leírását (anyagát), és az kétségtől – a számviteli szempontból történt selejtezés ellenére is - az adós vagyonába tartozik és azzal, mint tulajdonos a felperes jogosult továbbra is rendelkezni. Mindebből következően a know-how mérlegből történő kivezetésével a felperesi adós vagyonában értékcsökkenés nem következett be, azaz nem valósult meg a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésében írt az alperes vezetői felelősségének megállapításához szükséges azon törvényi feltétel, hogy a keresetben megjelölt vezetői magatartással összefüggésben a felperes vagyonában csökkenés következzen be. A Cstv. 33/A. § (1) bekezdése pedig a vezetői felelősség megállapításának konjunktív feltételeit tartalmazza, ami azt is jelenti, amennyiben bármely törvényi feltétel hiányzik, a vezető felelőssége ezen törvényhely alapján nem állapítható meg.

Megjegyzni az ítéletábrla, az az alperes vezetői felelősségétől és a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti tényállástól független kérdés, hogy a know-how az apportáláskor eredetileg mekkora értéket képviselt, valóban 80.000.000,- Ft értékű volt-e. Ez a kérdés nem jelen peres eljárásban, hanem az ún. apportért való felelősség körében előterjesztett kereset esetén lenne vizsgálható (Gt. 13. § (4) bekezdés, Gt. 50. § (1) bekezdése, Ptk. 3: 2.§), mely keresetet azonban a felperes nem terjesztett elő.

A fentiek alapján az ítéletábrla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta és a keresetet elutasította.

Az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatása miatt az ítéletábra a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperest az alperes részére a jogi képviseletével kapcsolatban felmerült és a jogi képviselő által kifejtett munkával arányban álló – 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §-a alapján számított első- és másodfokú eljárási költség megfizetésére.

A tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt első- és másodfokú eljárási illeték megfizetésére a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján a felperes köteles az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 62. § (1) bekezdés i) pontja és a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-a alapján figyelemmel arra, hogy a jelen per tárgya az Itv. 39. § (3) bekezdés b) és c) pontja szerint ún. meg nem határozható perértékű figyelemmel arra, hogy a Cstv. 33/A. §-ának a vezetői felelősség körében indítható ún. osztott perszerkezetre tekintettel a jelen peres eljárás az alperes vezetői felelősségének megállapításával, nem pedig az azt követő – a fentebb kifejtettek szerinti – marasztalásával volt kapcsolatos.

Szeged, 2017. október 5.

Dr. Gaálné dr. Jobbágy Ildikó s.k.
a tanács elnöke

Dr. Béri András s.k.
előadó bíró

Dr. Dobler László s.k.
táblabíró